

JIMMIE DURHAM

Näyttely Porin taidemuseossa 5.9. - 26.10.1997

Jimmie Durham - kuvanveistäjä ja maalari, performancetaiteilija, runoilija ja esseisti - on 1980-luvun puolivälistä lähtien kuulunut aikamme kuvallisen ilmaisun keskeisiin uudistajiin. Hänen näyttelyjensä, performanssiensa ja tekstiensä luettelo on mittava; hän on mm. osallistunut Kasselin IX Documentaan ja Whitneyyn biennaleen, merkittävä runokirja *Columbus Day* ilmestyi 1983 ja esseekokoelma *Certain Lack of Coherence* 1993. *Phaidon Press* Lontoossa on julkaissut Durhamin kolmikymmenvuotisen taiteilijauran kattavan monografian 1995.

Jimmie Durham on syntynyt 1940 Nevadassa Arkansasissa cherokeeintiaanien Susi-klaaniin. Nuoruudessaan hän työskenteli Yhdysvaltain keskisissä etelävaltioissa, Oklahomassa, Teksasissa ja Uudessa Meksikossa maataloilla hevostenkesyttäjänä ja -kouluttajana. Myöhemmin hän “tuli hulluksi ja suoritti asepalveluksensa laivastossa”, mikä vei hänet mm. Pohjois- ja Etelä-Vietnamiin: “Meidän tehtävänämme oli aloittaa sota.” Asevelvollisuudesta vapauduttuaan hän palasi takaisin Yhdysvaltoihin. Itseironisesti hän kertoo ryhtyneensä tekemään “erilaisia asioita, joita toiset kutsuivat taiteeksi.” Sittenmin, erinäisten yhteensattumien kautta hän siirtyi Geneveen ja opiskeli Ecole des Beaux-Arts de Genève:ssä. Mutta jo 1970-luvun alussa hänen yhteiskuntakriittinen ajattelunsa johti Yhdysvaltain intiaanien kansalaisoikeusliikkeen aktivistin rooliin; tässä ominaisuudessa hän oli mukana mm. vuoden 1973 Wounded Kneen rajuissa yhteenotoissa hallituksen voimien ja alkuperäisväestön välillä. Sittenmin 1980-luvulle asti hän toimi Amerikan intiaaniliikkeessä ja sen keskushallinnon palveluksessa. Intiaanien edustajana YK:ssa hän toimi uranuurtajana Kansainvälisen Intiaanien Sopimusneuvoston perustajana ja johtajana.

Taiteellisen uransa alkuvaiheessa 1970-luvulla Jimmie Durham on toiminut mm. *Foundation for the Community of Artists* -järjestön perustajana ja johtajana sekä eri rotujen välisiä yhteyksiä luovien lastenkirjojen kuvittajana. New Yorkissa julkaistava *Art & Artists* -lehden päätoimittajuuden jälkeen hän on toiminut freelance-kriittikkona lukuisissa kansainvälisissä taidelehdissä.

Runoilijana ja esseistinä Jimmie Durhamille on luontaista, että hänen teoksissaan kirjallinen ja kuvallinen ilmaisu terävästi ja oivaltavasti yhtyvät. Postmodernina ‘villinä’ hän ei katso voivansa - tai edes haluavansa - tehdä ns. korkeaa taidetta, vaan on määritellyt veistoksensa ‘uus-primitivistiseksi uus-konseptualismiksi’. Teknisesti työt ovat hellyttävän kömpelöitä, usein löytömateriaaleista kyhättyjä rakennelmia ja etnografisen aineiston museaalisia esillepanoja muistuttavia koosteita, jotka lopulta sanaleikkien, runouden ja poliittisten herjojen monisyisenä kudelmana paljastavat länsimaisen kulttuurin kolonialistisia piirteitä.

Jimmie Durham osallistui Porin taidemuseon ja näyttelyvaihtokeskus FRAME:n näyttely- ja julkaisuhankkeeseen *Muukalaisia arktisessa* 1996 pohtimalla kulttuurisen identiteetin edellytyksiä maapallon kylmimmillä alueilla Venäjän Jakutiassa. Durhamin ‘maailmankeskus’ määrittyi tämän matkan yhteydessä Jakutskin sekatavarakaupan ikkunanpieleen, mutta kolikon toisesta puolesta muistuttavat taiteilijan kertomukset suuren pahan kissan hypnotisoimasta avaruushiiritystä tai Nikolaista, evenkki-tiedemiehestä. Ne tuovat väistämättä mieleen - intiaanikulttuurien karua kohtaloa seuraten - uhkakuvat alkuperäisväestön alistumisesta ja häviöstä valtaväestön ylivallan edessä.

Porin taidemuseossa 1997 Jimmie Durhamin maailmankeskus on pyhä puu Chalmassa Meksikossa. Pyhiinvaeltajien on perinnetiedon mukaan kuljettava sinne kävellen, ja taaksepäin kääntyminen tai matkan jättäminen kesken on vaarallista: siitä voi näet muuttua kiveksi. Siksi on aina erityisen kohteliasta potkaista kiveä Chalman suuntaan, koska se saattaa olla hävinneen matkustajan sielu. Osuttuaan vihdoon pyhään puuhun kivi saattaisi palata takaisin ihmisyyteen. Näyttely osoittaa suomalaisille parhaan reitin Porista Chalmaan.

Näyttelyn tiedotustilaisuus on perjantaina 5.9.1997 kello 12.00. Tervetuloa!

Jimmie Durham on tavattavissa Porin taidemuseossa 2.-5.9.1997; mahdolliset tiedustelut puh. 02-621 1080, fax 02-621 1091, e-mail marketta.seppala@pori.fi

Jimmie Durhamin näyttely kokoaa yhteen monia niitä ajatuksia, joita museon edellinen, suomalaisiin etnsiin ryhmiin kuuluvia taiteilijoita esittelevä näyttely *Samaa maata - Samma land - Side by Side* nosti esiin. ...

Näyttelyn toinen osa, kulttuurihistoriallisesti painottuva kokonaisuus Satakunnan museossa esittelee huoneinteriöörejä ja tilateoksia.